

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Velké Bílovice, okres Břeclav

nám. Osvoboditelů 337, 691 02 Velké Bílovice

Identifikátor školy: 600 112 675

Termín konání inspekce: 20., 21., 23. a 24. září 2004

Čj.:	12-1331/04-5173
Signatura:	ol4ky101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je Město Velké Bílovice, nám. Osvoboditelů 570, 691 02 Velké Bílovice. V souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol poskytuje základy uměleckého vzdělání ve čtyřech oborech. V hudebním oboru bylo v době inspekce zapsáno 147, v tanečním 78, ve výtvarném 45 a v nově vzniklém literárně-dramatickém oboru 16 žáků. Jejich celkový počet respektuje stanovenou kapacitu školy. Na základě projeveného zájmu dětí a personálních a materiálních podmínek ZUŠ vyučuje škola v letošním školním roce v hudebním oboru hru na klavír, keyboard, housle, kytaru, zobcovou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, baryton, tubu, bicí nástroje a sólový i sborový zpěv. Výuka probíhá v dvoupodlažní budově ZUŠ, umístěné v centru města, které je jeho majitelem. Odloučená pracoviště škola nemá.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky školy, průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarném oboru a výuce vybraných předmětů hudebního oboru (výuka hry na klavír, dřevěné dechové nástroje a hudební nauky).

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V hudebním oboru vyučuje včetně ředitelky školy deset pedagogů. Pět z nich je plně kvalifikovaných. Další dva mají ukončené odborné vzdělání (maturita na konzervatoři) a pokračováním ve vyšším odborném studiu si doplňují i pedagogickou způsobilost. Ze tří učitelů, kteří zatím nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dva studují na uměleckých školách (konzervatoř a JAMU). Výtvarný obor vyučuje učitel s příslušným odborným vzděláním, které však nemá doplněno o požadovanou pedagogickou kvalifikaci. Skladba úvazku jednotlivých učitelů respektuje jejich odbornost a nástrojovou profilaci. Z hlediska personálního zabezpečení výuky má vytvořeny celkově dobré podmínky pro naplňování vzdělávacího programu.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti a celkového provozu ZUŠ je dobře zabezpečena. Vzhledem k málopočetnému sboru je organizační struktura školy jednoduchá, založená na funkci jediného řídicího pracovníka. Hlavním organizačním materiálem, který přehledně a jasně vymezuje základní povinnosti zaměstnanců a pracovně-právní vztahy, je vnitřní řád školy. Jako poradní orgán ředitelky slouží pedagogická rada, která se sešla v uplynulém školním roce pětkrát. Z přehledně vedených zápisů, obsahujících relevantní údaje o průběhu jednání, lze usuzovat, že pedagogická rada v zásadě plní svoji funkci dobře. Nedostatečná pozornost je však věnována otázkám naplňování učebních plánů v oblasti zabezpečení výuky komorní a souborové hry a vytváření podmínek pro její realizaci. Další poradní a metodické orgány (umělecká rada a předmětové komise) nejsou z objektivních důvodů (málopočetný pedagogický sbor) zřízeny. Přenos informací vůči zaměstnancům je dostatečně zajištěn prostřednictvím pedagogické rady, měsíčních plánů práce, nástěnky a operativním osobním kontaktem.

Personálnímu zabezpečení výuky věnuje ředitelka ZUŠ, která je ve funkci od září 2003, potřebnou pozornost. Počátkem letošního školního roku došlo k personálním změnám. Místo dvou učitelů hudebního oboru byli přijati tři noví vyučující (na snížený pracovní úvazek) a učitel nově zřízeného literárně-dramatického oboru. V pedagogickém sboru převažuje zastoupení mladších, kteří jsou v převážné většině místní, což dává dobré předpoklady

pro perspektivní a stabilizovaný učitelství kolektiv. Ředitelka vytváří dobré podmínky pro uplatnění odborných schopností pedagogů a podporuje jejich profesionální růst. Pět učitelů si doplňuje či prohlubuje kvalifikaci studiem při zaměstnání na uměleckých školách. Polovina učitelů je aktivně činná v různých hudebních tělesech. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům poskytuje v obecné pedagogicko-organizační oblasti ředitelka školy, pro odbornou metodickou pomoc jsou stanoveni uvádějící učitelé. Kontrolní činnost vedení školy je konkrétně plánována. Vedle plnění základních pracovních povinností zaměstnanců ZUŠ se v potřebné míře zaměřuje na ověřování kvality vzdělávacího procesu. Hospitace ve výuce jsou cílené a písemně doložitelné. Pro hodnocení kvality práce slouží stanovená kritéria.

Hodnocení kvality práce učitelů a výsledků jejich žáků, provádí ředitel školy bezprostředně po vystoupeních, koncertech či komisionálních zkouškách.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy mají celkově velmi dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní umělecká škola sídlí v samostatném objektu v centru města. Jedná se o bývalou budovu základní školy, která byla v souvislosti se vznikem samostatné ZUŠ (původně pobočka ZUŠ Břeclav) pro její činnost stavebně upravena a vybavena. Pro individuální výuku hudebního oboru využívá škola osm učeben, což odpovídá počtu vyučovaných žáků a učitelů. Dále má k dispozici třídu pro kolektivní výuku hudební nauky. Pro interní vystoupení žáků školy slouží menší, ale pro tyto účely odpovídající komorní koncertní sál. Pro veřejnou prezentaci škola využívá prostory místního kulturního domu. Učebny pro individuální i skupinovou výuku jsou prostorné, funkčně zařízené a esteticky upravené. Část tříd byla akusticky odhlučněna. Vybavení školy hudebními nástroji a učebními pomůckami má průměrnou úroveň. V koncertním sále je umístěno klavírní křídlo a cimbál. Učebny pro výuku hry na klavír jsou vybaveny pianiny, která však chybí v dalších třídách. Škola vlastní i další hudební nástroje, které žákům i zapůjčuje. Jejich technický stav je v některých případech horší. Vybavení moderní audio-vizuální technikou je pouze základní, ve srovnání s obdobnými školami skromné. Notová literatura, která je pro některé nástroje nedostatečná, je doplňována vlastním materiálem učitelů.

Výtvarný obor pro svoji činnost využívá prostornou keramickou dílnu, která je pro tento účel velmi dobře vybavena. Pro ostatní výtvarné disciplíny však poskytuje horší podmínky.

Ředitelka si je vědoma rezerv v materiálně-technických podmínkách školy a v rámci reálných finančních možností usiluje o jejich postupné zkvalitňování.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory

Základní umělecká škola je čtyřoborová. Poskytuje v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol základy uměleckého vzdělání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru.

Škola vychází z platných učebních dokumentů ZUŠ. Učební plány č. j. 18 418/95 pro hudební obor však nejsou u části žáků respektovány. Není pro ně zajištěna v potřebném rozsahu výuka komorní a souborové hry. Navštěvuje ji pouze 28 žáků z celkového počtu 70 žáků, kteří ji

mají učebními plány stanovenu. V dodržování platných učebních osnov hudebního oboru č. j. 11 393/81-35 nebyly zjištěny nedostatky.

Výuka výtvarného oboru je organizována v přípravném a základním studiu I. stupně dle učebních plánů č. j. 18 455//2002-22 varianty B (hlavní předmět keramika) a učebních osnov č. j. 15 865/2000-22 výtvarného oboru základních uměleckých škol.

Povinná pedagogická dokumentace je vedena. Její vypovídací hodnota o průběhu a výsledcích vzdělávání je však výrazně snížena četnými administrativními nedostatky a v častých případech formálním přístupem části učitelů k jejich vedení a nedůslednou kontrolou ze strany ředitelky ZUŠ.

Výuka v době inspekce probíhala podle stabilních rozvrhů hodin, při jejichž sestavování vycházejí učitelé vstřícně časovým možnostem žáků. Pravidla studia v ZUŠ a základní povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců jsou jasně vymezeny školním řádem. Problematické je pouze ustanovení, které ukládá žákům za povinnost docházku do komorní a souborové hry, přestože ji ZUŠ v častých případech nemá řádně zajištěnu. Přenos informací rodičům žáků je dostatečně zajištěn obvyklými prostředky (žakovská knížka, možnost přímé účasti ve výuce, interní a veřejná vystoupení).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudebním oboru (výuka hry na klavír, zobcovou flétnu, klarinet, saxofon a hudební nauky)

Ve sledovaných hodinách individuální výuky hry na hudební nástroj se u některých žáků projevila delší pauza ve cvičení a absence pedagogického vedení během prázdnin (začátek školního roku). Na tuto skutečnost vyučující vhodně reagovali. Přestože jeden z hospitovaných učitelů nemá dosud ukončené příslušné vzdělání a další je začínající, výuka byla vedena odborně správně. Vyučující navazovali na zafixované dovednosti žáků získané v předchozím studiu. Výuku se snažili přizpůsobovat jejich specifickým potřebám. K dětem přistupovali individuálně. Někteří se s novými žáky a jejich schopnostmi teprve seznamovali. Hlavním cílem úvodní hodiny hudební nauky bylo ověření úrovně vstupních vědomostí žáků druhého a třetího ročníku. Z jejího průběhu bylo patrné, že chyběla důkladnější promyšlenost její organizační struktury a používaných metod a forem práce.

Výuka probíhala v prostorných a v standardně vybavených učebnách. Její materiální zabezpečení v případě instrumentální výuky bylo dobré. Používané hudební nástroje a hudební literatura měly vzhledem k potřebám žáků a učitelů odpovídající úroveň. Menší využití učebních pomůcek bylo zaznamenáno v hudební nauce, což souviselo s používaným stereotypním učebním stylem. Jako pozitivní prvek bylo sledováno praktické využití metodických listů vypracovaných učitelem.

Vlastní organizace vyučovacích hodin hry na klavír měla u většiny učitelů běžně užívanou podobu. Žáci se nejprve rozehráli na stupnicích a akordech, dále následovala cvičení, kde si osvojovali technickou zručnost nástrojové hry. U přednesových skladeb učitelé upozorňovali na správné dynamické proporce a rozdíly mezi melodickým a doprovodným hlasem. Ve výuce hry na zobcovou flétnu, klarinet a saxofon byla patrná snaha učitelů vštěpit žákům elementární návyky hry – přirozený postoj a postavení prstů, důkladné nádechy, konkrétní artikulaci a celkovou technickou zručnost. Metodicky vedli žáky jak postupovat při domácí přípravě a upozorňovali na technická úskalí. Nechyběly vhodné nástrojové ukázky pro lepší názornost a pochopení dané problematiky. Vedle pozitivních zjištění bylo v některých případech patrné, že někteří učitelé přistupovali méně důsledně při vedení žáků k nápravě chybných návyků, které se týkaly zejména nesprávného postavení ruky a rytmických nepřesností.

Výuka hudební nauky byla zaměřena na ověřování a upevňování teoretických znalostí žáků. Celý časový prostor byl věnován frontálnímu opakování hudební teorie, pro jejíž lepší osvojení využíval učitel vhodné příklady. V případě potřeby učební látku dětem opakovaně srozumitelně vysvětloval. Vedl je k logické aplikaci poznatků. Průběh výuky však méně přihlížel k psychohygienickým zásadám vzdělávání a reálným možnostem žáků. Výuka postrádala pestřejší střídání činností, které by děti aktivizovaly. Na zvýšenou únavu žáků vyučující nereagoval. Z hlediska psychohygieny tak docházelo k jejich přetěžování.

Ve většině sledovaných hodin učitelé rozvíjeli u dětí muzikální projev. Prohlubovali jejich zájem o studovaný nástroj a vztah k hudbě. Podněcovali je k lepším výkonům. Vstřícná pracovní atmosféra vytvářela pocit vzájemné sounáležitosti a muzikantského partnerství. Komunikace mezi učiteli a žáky byla dobrá. Hodnocení jejich výkonu probíhalo průběžně. Při zvládnutí dílčích úkolů učitelé děti pochválili, což mělo motivační funkci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hudebního oboru měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výtvarném oboru

Výtvarný obor je vyučován pouze ve čtyřech skupinách zájemců. Výrazně v nich převažují mladší děti zařazené v přípravném a nižších ročnících I. stupně základního studia. Zastoupení starších žáků vyšších ročníků je nízké, II. stupeň studia není vyučován vůbec. Tato skutečnost svědčí o vyšší fluktuaci žáků. Pojetí vzdělávání postrádá větší systematickosti v rozplánování učiva do jednotlivých předmětů a ročníků a prostředků k jejich dosažení vzhledem k cílům vzdělávacího programu výtvarných oborů základních uměleckých škol.

Obor vyučuje jeden učitel. Příslušné výtvarné vzdělání nemá doplněné absolvováním požadovaného pedagogického studia. Přes jeho delší pedagogickou praxi bylo pozorováno méně důsledné respektování didaktických zásad vyučovacího procesu.

Výuka probíhala v učebně (keramické dílně), která prostorovými dispozicemi a především svým vybavením poskytuje adekvátní materiální zázemí pro hlavní předmět studia (keramiku). Vybavení a uzpůsobení pracovny pro další výtvarné činnosti v oblasti plošné tvorby, stejně jako estetická podnětnost prostředí měly již úroveň nižší. Materiální podpora vzdělávání potřebným výtvarným materiálem a pomůckami byla ve vztahu k realizovaným činnostem převážně dobrá.

Sledovaná výuka byla vedena odborně a věcně správně v případě hodin věnovaných keramice. Stanovené úkoly, přiměřené věku a možnostem dětí, se dařilo většinou naplnit. Pozitivně se projevovala specializace učitele na tento výtvarný obor. Odborné rady v průběhu samostatné práce žáků byly poskytovány průběžně, ochotně, s příkladnou trpělivostí. Případné korekce byly prováděny nenásilně, ale důsledně. Průběh vzdělávání však byl zaměřen především na osvojování „výtvarného řemesla“. Svědčil o rezervách v uplatňování metod vedoucích ke vcítění se a prožívání. Méně účinná motivace dětí se projevila především v části lekce přípravného ročníku věnované malbě.

Výuka se vyznačovala partnerským přístupem učitele k žákům, dobrou úrovní interakce a komunikace. U některých dětí však bylo pozorováno nerespektování pravidel slušného chování, vzájemné ohleduplnosti. Průběžné hodnocení výsledků práce bylo prováděno citlivě, mělo motivační charakter. Pro závěrečné shrnutí dosažených výsledků, hodnocení a sebehodnocení žáků již nebyl vytvořen potřebný prostor.

Předložené žákovské práce v oblasti plošné tvorby měly ve srovnání s běžným stavem ve výtvarných oborech ZUŠ nižší úroveň. Lepší výsledky škola dosahuje v keramice.

Průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarném oboru jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou sledovány. Standardním způsobem ověřování vzdělávacích výsledků jsou postupové a závěrečné zkoušky. Tyto komisionální zkoušky jsou prováděny v souladu s vyhláškou o základních uměleckých školách. Z jejich průběhu jsou vedeny příslušné protokoly. Dalším hodnotícím nástrojem je posuzování výkonů žáků na interních a veřejných vystoupeních ZUŠ, úspěšnost žáků v soutěžích a při talentových zkouškách ve školách s uměleckým zaměřením.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání a výchovy v hudebním a výtvarném oboru jako celku je hodnocen jako velmi dobrý.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Města Velké Bílovice schválená zastupitelstvem Města Velké Bílovice dne 13. 11. 2002
2. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT dne 14. 3. 2003 pod č. j. 11 418/03-21
3. Výkazy žáků a vyučovacích hodin za školní rok 2003/2004, 2004/2005 (hudební a výtvarný obor)
4. Katalogy o průběhu studia v hudebním a výtvarném oboru
5. Rozvrhy hodin hospitovaných učitelů ve školním roce 2004/2005 v hudebním a výtvarném oboru
6. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku v hudebním oboru ve školním roce 2003/2004, 2004/2005
7. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2003/2004
8. Školní řád
9. Záznamy z jednání pedagogické rady
10. Výroční zpráva o činnostech základní umělecké školy (školní rok 2003/2004)
11. Vnitřní řád Základní umělecké školy Velké Bílovice
12. Hospitační záznamy ředitelky školy
13. Pracovní plán školy v jednotlivých měsících školního roku 2004 - 2005
14. Kritéria pro hodnocení práce

ZÁVĚR

Pro realizaci vzdělávacího programu má škola vytvořeny potřebné personální podmínky. V kolektivu školy jsou výrazně zastoupeny mladší učitelé. Přestože část z nich zatím nemá ukončené požadované vzdělání (studují při zaměstnání), je složení pedagogického sboru perspektivní a dává dobré předpoklady pro odborně správnou a efektivní výchovně-vzdělávací práci. Činnost školy a její provoz jsou po organizační stránce dobře zabezpečeny. V systému vedení zaměstnanců a kontrole jejich práce byly zjištěny nedostatky v koordinaci práce učitelů při naplňování požadavků učebních plánů hudebního oboru v oblasti

komorní a souborové hry. Absence této formy výuky u většiny žáků, kteří ji mají závaznými učebními dokumenty stanovenou, je slabým článkem v realizaci vzdělávacího programu.

Materiálně-technické podmínky školy umožňují realizovat výchovně-vzdělávací práci v souladu s požadavky závazných učebních dokumentů. Účelným využíváním a uzpůsobením prostor, které má škola pro svoji činnost k dispozici, se podařilo vytvořit potřebné kulturní pracovní zázemí, vyhovující psychohygienickým požadavkům vzdělávání. Vybavení školy učebními pomůckami je celkově průměrné

Ve většině sledované výuky se příznivě projevily odborné a pedagogické předpoklady vyučujících. Metody a formy práce byly ve většině hospitovaných lekcí efektivní a vedly k naplňování výchovně vzdělávacích cílů ZUŠ.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Mgr. Jiří Brauner

Jiří Brauner, v.r.

Člen týmu PaedDr. Jiří Kachlík

Jiří Kachlík, v.r.

V Brně dne 6. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. 10. 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jana Zachovalá

Jana Zachovalá, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-11-08	12-1040/04/228-952
Zřizovatel	2004-11-08	12-1040/04/228-952

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.